

Izhaja

vsako sredo in vsak petek.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7. Osebni pogovor od 10. do 11. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Leto XXX.

Celovec, 14. rožnika 1911.

Št. 30.

Zmaga je naša!

Izvoljen je slovenski kandidat **Franc Grafenauer s 4117 glasovi**. Nemškutar **Schumy** je dobil 2430 in socialni demokrat **Sitter** 1546 glasov. Schumy torej tudi s pomočjo revolverjev, nožev in s krvoprelitjem ni dobil več kakor 353 glasov več nego Seifritz l. 1907. Nacionalci so spravili na volišče zadnjega moža. **Pač pa je ostala doma cela slovenska rezerva!** Slovenski zaupniki so se torej igrali z ognjem!

Izvoljeni so še:

1. **Dobernik** v Celovcu z 2443 glasovi. Socialni demokrat **Riese** je dobil 931, krščanski sociallec **baron Mandorf** 209, slovenski kandidat **Terček** 104 glasove.
2. **Alojz Pirker** (nemški nacionallec) v šentvidskem okraju z 2099 glasovi; **Gruber** (krščanski sociallec) je dobil 568 in socialni demokrat **Gröger** 1297 glasov.
3. **Dr. Waldner** (nemški nacionallec) v zilskem okraju z 2897 glasovi; krščanski sociallec **Grager** je dobil 780, socialni demokrat **Schatzmayer** 1641 glasov.

Volitve v drugih okrajih:

- Celovška okolica:** Lučovnik (nemški nacionallec) 2170, socialni demokrat **Lukas** 1596, slovenski kandidat **Janez Ure** 643 in krščanski sociallec **Franc Lackner** 52.
- Velikovški okraj:** Nagele (nemški nacionallec) 1923, socialni demokrat **Eich** 1584, slovenski kandidat **Rutar** 470, krščanski sociallec **Rescher** 172.
- Rožeški okraj:** Hofer (nemški nacionallec) 1750, socialni demokrat **Gabriel** 1453, krščanski sociallec **Moser** 624.
- Beljaški okraj:** **Riese** (socialni demokrat) 2927, nemški nacionallec **dr. Angerer** 2631, slovenski kandidat **Vospornik** 232, krščanski sociallec **Kaufman** 289.
- Špital:** **Steinwender** (nemški nacionallec) 2698, krščanski socialist **Ebner** 1606, socialni demokrat **Bierkopf** 1223.
- Labudska dolina:** **Walcher** (krščanski sociallec) 3054, nemški nacionallec **Pongratz** 2459, socialni demokrat **Pressien** 1421.

Ožje volitve

se torej vrše v torek dne 20. junija med sledečimi kandidati:

1. **Lukas** (soc. dem.) in **Lučovnik** (nem. nac.) v celovški okolici.
2. **Eich** (soc. dem.) in **Nagele** (nem. nac.) v velikovškem okraju.
3. **Gabriel** (soc. dem.) in **Hofer** (nem. nac.) v rožeškem okraju.
4. **Riese** (soc. dem.) in **dr. Angerer** (nem. nac.) v beljaškem okraju.
5. **Walcher** (kršč. soc.) in **Pongratz** (nem. nac.) v Labudski dolini.
6. **Ebner** (kršč. soc.) in **dr. Steinwender** (nem. nac.) v špitalskem okraju.

Slovenski volilci! Volite po paroli, ki jo določi jutri shod zaupnikov iz cele dežele. V edinosti je moč!

Volilno gibanje.

Sprememba kandidature v celovški okolici.

Nemškonacionalna stranka je dne 8. junija prisilila **nemško centralkaso, da napove konkurz.** Odbor centralkase, škofje, duhovniki so zbirali denar, da polagoma poplačajo vse. Terjatve raznih nemških **posojilnic** so z nabranim denarjem že **pokrite.** A poleg posojilnic zahtevajo bankir Spörry v Curihu, banka v Koneljanu in bankir Supan v Celovcu skupaj 800.000 K. Ti ljudje so s Kayserjem špekulirali, sami so v prvi vrsti povzročili polom, zdaj pa ti ljudje, posebno bankir Supan, ki je Weisu dal neveljavne vložne knjižice, kar naenkrat nočejo čakati. Supan je hotel svojo terjatev eksekutivnim potom izterjati. Odbor centralkase pa po kazenskem zakonu ne sme pripustiti, da izmed upnikov eden vzame vse zase, drugim pa bi potem ne ostalo ničesar. Zato je moral odbor napovedati konkurz, vsled katerega se premoženje enako razdeli med vse upnike.

Nemškonacionalna stranka je hotela na ta način **sprožiti zadnji strel zoper krščansko stranko** v sedanjem volilnem boju. Supan, banka v Koneljanu in Spörry pri tem izgubijo 600.000 kron; kdo jim to plača? Centralkasi pa je treba pol milijona manj plačati! **Sanacija se vsled konkurza torej le pospešuje in ne zadržuje. Nas Slovencev ta cela zadeva centralne kase nič ne briga. Tudi konkurz nas sam na sebi prav čisto nič ne briga, ker slovenske posojilnice niso pri centralni kasi. Ker pa je bil monsignor Podgorc izvoljen za odbornika centralne kase, da s svojo priznano strokovno znanostjo pomaga centralkasi iz zadrege, bi bil vsled konkurza vsak glas, ki bi se njemu oddal, neveljaven in za nas izgubljen. Zato je zadnji moment umaknil svojo kandidaturo in postavljen je bil mesto njega kandidatom znani velespoštovani gospod Janez Ure, župan v Šmartnu pri Celovcu. Trije krščanski socialci so morali iz istega vzroka umakniti svoje kandidature. V vsej naglici so potem tudi krščanski socialci postavili druge kandidate. Nemški nacionalci so pognali centralkaso zato v konkurz, da bi s pomočjo konkurza zahajali še enkrat političnega konjička in obdržali staro moč. Toda zmotili so se. Med nemškimi kmeti kar vre! Puščica, ki so jo ustrelili nemški nacionalci nasproti krščanskim strankam, bo nje same zadela. Nacionalci so se vračunali. Zato so zadnja dva dni razposlali letake, v katerih tajijo, da so pognali centralno kaso v konkurz.**

Slovenska stranka se je v tem izkazala kot izborna organizirano stranko. V dveh dneh je izvedel slehern volilec v volilnem okraju celovška okolica za spremembo kandidature, in sam msgr. Podgorc je šel med volilce in jim zadevo pojasnil. **Pri ožjih volitvah se bodo vsi volilci, ki so pri-**

jatelj kmeta, nad nemškimi nacionalci, temi hinavskimi sovražniki kmeta, bridko maščevali. Proč z nemškonacionalnimi ljudskimi sleparji!

Zaupniki pri volilnem dejanju. Tisti gospodje zaupniki, kateri so bili navzoči pri volilnem dejanju pri glavnih volitvah, ostanejo tudi pri ožjih volitvah in imajo ravno take dolžnosti, kakor pri glavnih volitvah. Njih posel bo tem lažji, ker so si že pri glavnih volitvah pridobili svoje izkušnje.

Neveljavni glasovi. Pri ožji volitvi so veljavni samo tisti glasovi, kateri so oddani za enega izmed onih dveh kandidatov, o katerih je uradno proglašeno, da se vrši med njima ožja volitev. **Vsi drugi glasovi so neveljavni.**

Kdo sme voliti pri ožji volitvi. Pri ožji volitvi sme voliti vsak, ki je imel pravico voliti pri glavni volitvi in se more pred volilno komisijo izkazati z volilno legitimacijo. Kdor nima legitimacije, se ne pripusti k volitvi. Kdor bi izgubil legitimacijo, more dobiti drugo od politične oblasti (okrajnega glavarstva), ali dokazati mora, da ima volilno pravico. To se najlažje stori, ako si da od občine potrditi, da je v volilnem imeniku in da je imel volilno pravico pri glavni volitvi.

Čas in kraj ožjih volitev. Ožje volitve se vrše v torek, 20. junija, v istem prostoru in ob istem času, kakor so se vršile glavne volitve. **Enake določbe** veljajo za ožje volitev kakor za glavne volitve, pa bodisi glede svobode in tajnosti, bodisi kakršnegakoli vplivanja na volilce. Podkupovanje, nasilstvo, sleparije in druge take nepravilnosti se kaznujejo ravnotako strogo, kakor pri glavnih volitvah.

Za državnega pravdnika. Občinski sluga Martin Saberčnik, ki raznaša volilne legitimacije in glasovnice pri penzionistih, kateri imajo stanovanja v poslopih, ki so last ravnateljstva prevaljskih premogokopov, je naročal volilcem, da se z glasovnicami predstavijo nekemu Francu Paul, ki je nekak nadzornik tistih »Personalhausov« (t. j. penzionistovskih stanovanj) — in ta Fr. Paul je potem grozil volilcem, da izgubijo stanovanja, ako ne volijo — Schumyja. Roka pravice, zgani se!

Bilčovs, dne 11. majnika 1911. Vsi odrasli možje in fantje (okrog 130) iz Bilčovsa in Zgornje Vesce so se včeraj po navadni službi božji zbrali v gostilni pri Miklavžu. Ta sestanek pametnih bilčovskih mož je bil največje važnosti za Bilčovs. Seveda so mogli na shod samo tisti, ki so bili v cerkvi. Največja sramota za Bilčovs pa je to, tako mislijo vsi pametni in krščanski možje tam, da učitelj ne hodi k maši, ampak da doma fajfo kadi. Kako naj pa učitelj Sames otro-

ke uči? Ali ne veste, gospod nadučitelj, da ves poduk ne pomaga, ako ni dobrega zgle-da? Ako bi hoteli vsi možje v Bilčovsu tako živeti, kot gospod Sames, se lahko lepa far-na cerkev, v kateri so naši očetje in praded-je skozi stoletja iskali in našli tolažbo, za-pre. Na shodu so izvedeli zavedni in pa-metni bilčovski možje, kako jih je hotela nemškonacionalna stranka za nos voditi. Izvedeli so to-le: Kmetje bi prišli kot v Bil-čovsu še vedno iz najvišjih hribov in bi od-dali svoj glas za slovenskega krščanskega kandidata Podgorca. Potem bi se jim nem-škutarji smejali, ker bi bili vsi glasovi ne-veljavni. Zato se je moralo našim pamet-nim kmetom v Bilčovsu in Zgornji Vesci po-vedati, kaka lumparija se namerava! Kme-tje! Živio!

Globasnica! Dragi urednik! Pri nas smo imeli shod! Prišel je nemškutar Šumy s svojo pijano leibgardo iz cele okolice. Seveda ni manjkalo pretepača Janeza Kranjca, bili so tudi največje surovine Metjakovi fantje, bil je tudi »šac man« Pintar iz Dobrlevsi — s svojo požarno-požrtno bando — in na čelu vseh teh je bil globasniški nemški »grof« Paar. — Bil je tudi kuhar Močnik z Malevasi — in vsem tem »Nemcem«, ki še nemški ne znajo ne-je načeloval »ferbolta« Herr z rosen-berške graščine. — Od začetka naših niso pustili v dvorano pri Cenkelnu. Šele, ko so se pripeljali nemškutarji iz Dobrlevsi in okolice, so pustili naše notri. Naši so Šu-miju krepko odgovarjali: Šumi je govoril, a tekkel mu je krvavi pot, ko so mu jih naši take pravili, da ga je oblila rdečica! En kmet mu je zaklical: Če ne morete živeti od svoje plače, pa »petlat« pojdite. — Naši so imeli večino, a nemškutarji so tulili in kazali nože in revolverje in so rekli: **danes mora še kri teči!** Eden nemškutar je rekel: Ali hočete imeti še več Lundrov. Našim je pri tem kri zavrela, a ostali so mirni, obnašali so se pošteno, lepo in do-stojno. Nemškutarske sirovine so naše može večkrat napadli, a naši so napad dostojno odbili! Heu, gra-ščinski valpet je po krivici predsedoval, kar mu je tudi dr. Rožič povedal! Heu je dr. Rožiču obljubil besedo, a ko je dr. Rožič začel govoriti, so »slovenski« Nemci začeli vpiti: »Heu(!)« in »heulali« so, da je bilo veselje, a naši so se jim smejali. Dr. Rožič je začel govoriti: Predragi sloven-ski kmetje, a »heul« je dal znamenje in so »heulali« slovenski nemškutarski kmetje, da je bilo veselje. Dr. Rožiča so dejansko na-padli, so odprli okno, da bi ga skozi okno vrgli, a dr. Rožič je mirno izjavil: Tu sem, pa naj se me dotakne, kdor se me upa. Šu-mi je videl v celi luči svojo nemškutarsko oliko. Dr. Rožič je bil miren, dasi je nemški »Kultur- in Herrenvolk« z revolverji, noži in pljunki v njega silil. Bila je že skrajna kritična situacija, a dr. Rožič in

Podlistek.

Zadnji Ave ...

Črtica. — Spisal Mojmir Ljubivoj.

Stal je na sredi gozda . . . Lahek večer-ni zefir ga je hladil. Razmišljaj je, kaj naj stori. Videlo se mu je, da ima nekaj težke-ga na srcu. Spomnil se je, kako je bil nek-daj srečen, on, bratje in sestre in cela dru-žina — pozimi okoli peči . . . Iz oči so mu prišle solze . . . Začel je plakati in si brisati solze z objokanih oči.

»Oh, ko bi bil oče srečen, bili bi vsi srečni, oče je bil nesrečen, mi smo nesrečni!« je jecljal Tone jokaje.

Tone je bil fant kakih štiriindvajset let. Oče njegov mu je umrl pred letom. Mož je prihajal domov ponoči, ob enajstih, ob dveh, ali celo ob zori. Včasih ga ni bilo po cel dan ali še več časa. Mati je pošiljala ponj v gostilno, včasih je bil tam, a večkrat ga ni bilo najti po hišah. Bil je pijanec. Večkrat so ga našli v cestnem jarku, vsega umazanega — pijanega. Večkrat je hodil po mestu zaradi pravd. Iskal je pravice, a ko je ni mogel najti, je šlo gospodarstvo vedno bolj nazaj, ker ni bilo gospodarja, da bi vso stvar prav vodil. Gospodinja ni mogla opravljati vsega. Večkrat ga je svari-la, naj odneha takemu delovanju. On pa je

začel preklinjati in razzajati, da je bilo groza. Včasih so se mu zablestele oči, da so se ga otročiči zbalili in zbegani tekli iz hiše. In tako se je ponavljalo od dne do dne, od leta do leta. Naposled je šlo premoženje na — boben.

Ko se je začelo mračiti, je šel Tone iz gozda proti domu. Pomišljaj je in tuhtal, kako naj ukrene, da se bodo mati in mlajši bratje in sestrice laže mogli preživiti. Naposled mu šine v glavo: »Pri kraju smo, silna beda vlada v hiši. V Ameriko pojdem! Še sedaj grem k agentu, da lahko odpotu-jem že jutri.«

Potolažil se je nekoliko Tone pri teh besedah in dejal sam pri sebi: »V Ameriki je večji zaslužek, nego tu pri nas. Več denarja si bom prislužil, pošiljal ga bom do-mov materi, da se prežive z otroki.«

Šel je k agentu in se pogodil z njim, da odrineta jutri. Od agenta se je odpravil proti domači koči. Ostal je pred njo. Postal je nekako otožen, razburjen in srce mu je začelo utripati močnejše . . .

V koči je bilo jako živahno. Ob peči na klopeh so sedeli bratci in sestrice in se ži-vahno pogovarjali. Veselje jim je sevalo iz jasnih oči, kakor bi jim ne manjkalo ni-česar. Hvala Bogu! Zdelo se je Tonetu, da pojde lažje z doma, ker so bili otroci veseli.

Ali naj bi šel v sobo?

Tresel se je vedno. Strah ga je bilo, kaj poreko mati, ko jim pove novico.

Dvignil je oči proti nebu in se čutil osamljenega. »V Ameriko grem, to je zad-nji poizkus, zadnja rešitev. Kaj pa poreko-mati, bratje, sestrice, kaj sorodniki . . . Oh, ti sorodniki, ti bodo še veseli, da se me iz-nehijo! Bogati so, toda mene ne vidijo re-veža, postrani me gledajo, kakor bi bil jaz tega kriv . . .« Tako je tarnal žalostni Tone samprisebi.

In zopet je milo pogledal proti nebu, občudoval vsemogočnost Stvarnika in ča-kal zvonjenje Ave Marije . . . Izza oblaka je posvetil mesec s svojo blede svetlobo, tiho lahko, žalostno, kakor bi vedel za gorje Tonetovo.

V bližnjem stolpu je mogočno zadonel večerni zvon svoj večerni ave.

Tone je stopil v hišo.

Na mizi sredi sobe je brlela luč. Izpod stropa je visela druga rdeča lučka nad po-dobo Matere božje. Tonetu se je zdel ta ve-čer nekako svečan.

»Mati, bratje, sestrice, izmolimo danes Ave Marijo, vsi skupaj pod to-le podobo, saj je to zadnji večer — zadnji Ave . . .« Tako je ukazal Tone s tresočim glasom in pogledal na »Marijo Pomagaj«.

In vsi so poklekli in molili . . .

Po molitvi je mati prevzela besedo in vprašala Toneta: »Zakaj je zadnji ta-le ve-čer, zakaj ta-le molitev? Ali bode morda koga izmed nas kmalu konec ali kali?«

pravi Slovenci so ostali vkljub vsem nemškutarskim razsajanjem mirni, dasi so hoteli »Šumovci«, da bi dr. Rožiča vrgli skozi okno in so mu grozili z revolverji, nakar je dr. Rožič izjavil pred vsemi, da preje ne gre, dokler ne pride straža. Heu je nato hitro zaključil shod in izjavil, da ne prevzame nobene odgovornosti za življenje dr. Rožiča. Nemškutarji so ga dejansko napadli. Dr. Rožič je ostal miren. Vedno so mu grozili, da bo še danes »h in«, da ga bodo v klobase podelali. Dr. Rožič je rekel: Le poskusite. Heu in Šumi sta bila tako osramočena, ko sta videla, kako podivjano drhal imata. Nemškutarji so že odprli okno, a dr. Rožič je ostal mirno na svojem mestu, in v tem trenutku je prišla straža, in slovenski Nemci so — izgubili korajžo, da bi vrgli dr. Rožiča skozi okno. Dr. Rožič je ostal mirno na svojem mestu in ko so nemškutarji videli, da nič ne morejo, je rekel dr. Rožič: Zmagali smo! Pojdimo zborovat k Šusterju. Naši so se vzdignili ter šli med Živioklici v svoj dom — zborovat. Shod pri Šusterju je bil nad vse veličasten. Slovenskih mož in fantov je bila polna dvorana. Navdušenje med našimi volilci je bilo nepopisno, ko je dr. Rožič vstopil v dvorano. Živioklici so zadoneli po dvorani, in dr. Rožič je nato razložil velik pomen današnjega shoda. Nemškutarji so pokazali svojo »nemškutarsko« kulturo, ki jo imajo v pretepu, revolverjih, nožih in kletvinah. To jim ne bo pomagalo do zmage. Dr. Rožič je v svojem govoru razkrinkal nemškutarsko zahrbtno politiko in ovrigel vse lažnjivo obrekovanje Šumijevo. Kar je Šumi na shodu — govoril — je vse samo gola laž in podlo zavijanje resnice. Na shodu pri Cenkelnu dr. Rožiča zato niso pustili govoriti, ker so se bali luči in resnice. Šumi sam je dr. Rožiču rekel, da se je bal odgovora, zato je našuntal vso svojo bando. Naši so sklenili po govorih dr. Rožiča in č. g. župnika krepke resolucije proti Šumijevi kandidaturi, ki dela razpor in jezina lašč slovenske mirne kmete. Slovenci protestirajo zoper deželni odbor in c. kr. kmetijsko družbo, ki na stroške davkoplačevalcev pusti nemškega nacionalnega hujskača, da dela nemir med slovenskim prebivalstvom ter trosi neslogo in sovraštvo med ljudstvo. Protestirali so proti nemškim »Mitteilungen«, ki so zadnji čas agitirale za Šumija, namesto da bi pisale strokovne stvari za kmečki stan. Šumi je potvarjal resnico v »Landwirtschaftl. Mitteilungen« in to je škandal za koroško kmetijsko družbo in za novi »Landeskulturrat«. Naši so slovesno veličastno manifestirali za Grafenauerja in za slovensko krščansko misel. — Shod je bil lep. Boljši nasprotniki so potem govorili, da jih je sram, da dr. Rožiča niso pustili govoriti. Gospod Šumi, s terorizmom šnopsarjev ne boste nič opravili. — Živio poslanec Grafenauer!

»V svet, v Ameriko pojdem, mati, tam je boljši zaslužek. Pošiljal bom ves prihranjeni denar Vam domov, ljuba mati! Živel bodete z otročiči bolj na lahkem in tudi jaz se bodem bolj z veseljem trudil v novem svetu, ker bom vedel, da ste preskrbljeni.« Tako je odgovoril Tone materi in glas se mu je tresel.

»Ni prav, da greš! jamejo mati. »Tam v Ameriki, v odtujenem svetu je dovolj nevarnosti. Bog nas že preskrbi tudi na naši rodni grudi! Pa mene poglej! Stara sem že in malo vredna. En mrzel zimski večer — in matere ne boš videl več.«

Tako je govorila mati. Tone si je pa mislil po svoje.

»Ali misliš kmalu odpotovati?« ga je vprašala mati.

»Da, že jutri zarana,« je odgovoril Tone. Zmenil sem se že z agentom zaradi potomagal bom na ladji kot delavec, zato je vožnja zame brezplačna.«

»Toda vendar bi bilo bolje, da bi ostal.«

»Ne morem . . .«

Izza peči je gledalo četvero bratcev in sestrice, nedolžnih oči, ki so ga s pogledi prigovarjali: »Ostani!«

A Tone se ni dal pregovoriti. Bile so mu ravno te nedolžne oči in mati v oskrbi. Kmalu se je podala cela družina k ponočnemu počitku. Toda Tone je pospravljal

Velikovec. (Infamne laži.) To se pa vendar vse neha! Sedaj so po mestu plakatirali, da nemški nacionalci niso nič krivi na konkurzu centralne kase v Celovcu, ampak da so bili za saniranje. Volilci, ali je mogoča še večja nesramnost? Kdo je pa zakrivil zadnji teden konkurz te nemške kase? Ali ne kranjski nemškutarski advokat in vodja nemških nacionalcev dr. Knap-pitsch v Celovcu? Kdo pa je v deželnem zboru zahteval konkurz, če ne verski odpadnik in nemški nacionalc Angerer, in sicer dne 27. septembra 1910 (stenografični zapisnik str. 55.)? Takrat je rekel ta profesor, da se naj s centralno kaso zgodi isto, kakor z banko Winklerjevo, torej konkurz. In sedaj pa na plakatih trdijo narobe. Nesramni lažniki! Še vredni niso, da se pljune pred nje!

Važenberg. »Bauern Zeitung« je v eni zadnjih številčk poročala prav na kratko o Nageletovem shodu v Šmarjeti pri Velikovecu. Zakaj ne bolj natanko? Zato, ker bi moral potem dopisnik tudi pisati o naravnost ravbarskem obnašanju svojih pristašev. Ker ti so se, kakor je »Mir« že poročal, obnašali kakor junci ali afrikanški divjaki. Dokazi zato so psovke, kakor: »Holts Maul«, »Pfaß« in »Wo hobts an Rebolber«. Saj je moral g. kanonik Dobrovc celo županu zaklicati: »Vi ste župan in bi morali svojim ljudem dati lep vzgled, pa se tako obnašate, zakaj vpijete, ali ste Vi predsednik?« — Posebno se je izkazal proti koncu shoda kandidat Nagele sam. Poprej nam je poldrugo uro sedel pravil in napol bral iz svojih zapiskov prav leno in dolgočasno o delovanju parlamenta. Rekel je, da je bolehen. Ali proti koncu shoda se je spomnil, da mu je »Mir« pred štirimi leti očital zaradi neke izgubljene srečke, zavoljo katere se je posestnik srečke ustrelil, in zdaj je gosp. kandidat naenkrat oživel. Vstal je, mahal z rokama in imenoval dotičnega dopisnika »Mira« »Schuft, Schurke, Kreatur« itd. Psovke so kar tako bruhale na dan. Nismo mislili, da zna biti g. kandidat tudi tako živahen in temperamenten. Glej ga, glej! — Dopisnik »Bauernzeitunge« piše, da so morali gg. Jesenko, Dolinar in Dobrovc govoriti nemško. To je res. Medtem, ko je socij Aich na shodu v Trušnjah g. župniku Dolinarju rekel, da on nima nič proti slovenskemu govoru, sta na Nageletovem shodu takoj pri prvih slovenskih besedah oba šmarješka učitelja zaklicala: »Oho, nicht slovenisch!« in ž njima je potegnilo nekaj pristašev. Katerih je bilo več, za slovenske ali za nemške govore, to se še vpraša. Saj je celo učitelj nemškutarske olike, kmet Holzer iz Saucipfelna, zaklical: »Provozprov se bi moravo sovenji punati.« Seveda je bil Nagele tudi zoper slovenski govor. Saj je bil celo zoper slovenski očenaš na šoli na Želinjah. — Sicer pa mu ni treba se hvaliti

svojo obleko v kovčeg in postavil vse v red, predno je legel.

V postelji nista mogla ne Tone ne mati spati.

»Oh, moj Bog, že jutri, že jutri, pa zarano, predno solnce vzide . . . Obleka je naložena, voz z agentom se pripelje in Tone ž njim v tuji svet, v Ameriko . . .«

Drugo jutro, predno je vzšlo solnce, je bil Tone že na nogah. Poklical je mater, prijel jo za roko in jo poljubil v slovo, morda zadnjokrat . . . Šel je k bratcem in sestrice, poljubil vsakega posameznega in odšel na voz, k agentu, ki ga je čakal z vozom pred hišo. Mati je šla za sinom in mu šepnila na uho: »Ljubi Tone, ogibaj se hudobnih ljudi! Pa srečen ostani! Tak kakor si bil do sedaj. Ne pozabi svoje matere, pa tudi bratov in sestrice ne! Pa priden boji in pošten, skrbi za nas in piši nam ob priložnosti!«

Mater in sina so posilile solze . . .

Sin je objel mater, mati sina, in oba sta plakala . . .

Poljubila sta se v slovo še enkrat: »Bog s teboj, z Bogom, Tone! Bog te varuj!« je šepnila žalostna mati in po licih so ji lile solze. Ločitev je bila grenka.

Konj je potegnul in se izgubljal v daljavo. Zadel je jutranji Ave. Tone se je odkril in molil, a ne tako srečno, kakor sinoči, bil je že osamljen.

s tem shodom. Bilo je zbranih dobrih 30 volilcev, pristašev morda dve tretjini. In to iz cele spodnje velike občine Važenberg.

Vovbre pri Velikovecu. (Nemškutarska kultura.) Trije gospodje vovberski purgarji: eden, ki ima tri odlične službe v občini in eno dobro obrt, drugi, ki je posestnik, gostilničar in velik davkoplačevalec, in tretji, ki je posestnik majhne kmetije, pa sliši na ime »Strammer Gesinnungsgenosse«, so pred kakimi desetimi dnevi ponoči 17 letnega fanta, ker je na sumu, da »s ta črnimi drži«, izvlekli iz gostilne ven na prosto, da so ga mogli v temnem brez prič natepsti in napol ubiti. Trije »gospodje«, vsi posestniki in oženjeni — na 17 letnega fantička! — Korajža verlass mi nit!

Vovbre pri Velikovecu. (Kako mislijo naši »agrarci« po agitirati?) Takole so zeleni generali v sredo dne 31. maja zvečer pri »Prižu« v tistem kotičku »delali rat«: »Ti boš tega in tistega dobil, drugače mora iz tvojega kvartirja ven; ti boš onemu zagrozil, da ne dobi drugače več sveža; vi, no vi pa to že sami dobro znate, boste lahko delali, ker jih imate v rokah zaradi stelje, drv, še več zaradi kvartirja in polja; jaz pa bom Nu Nu koj en »zajtšnopsa« dal, pa mora z nami voliti.« Eden od zelenih, ki je nekdan bil rdeč, pa je bil toliko pravičen in pošten in je rekel: »ah, silil pa jaz nikogar ne bom!« — Tako so gospodje zeleni generali razdelili »delo« prav »komot« — pa so se vrezali! Mi vaša imena natančno poznamo, vemo tudi imena vseh, katere hočete tako nesramno siliti; naj bodo že črni ali rdeči: reveži so vsi, ki so od vas odvisni. Pa eno vam rečemo: ako se le pri enem izmed tistih volilcev tako protipostavno agitira z obljubami ali z grožnjami, nastopili bomo s pričami pred sodnijo. Eden izmed vas je že svojega hlapca (is dos ein Bär!) nahujskal, da je eno izmed naših prič, ki so slišali ves vaš pogovor v tistem kotičku, na Binkošti zvečer prav po nemškutarsko-junaško natolkel in v potoku valjal. Pa smete prepričani biti, da ste našo pričo s tem le še bolj potrdili in »waschecht« črno naredili, da bode vaše volilne lumparije pred sodnijo še bolj odkrila!

Vovbre pri Velikovecu. (Predrznost zelenih) sega že do neba. Pri vходу na britof imamo lepak, ki vabi na volilni shod katoliške stranke na kvaterno nedeljo. Pa pride občinski sluga, ki je zaradi protipostavne agitacije že ričet jedel, in pilepi lepake za volilni shod Šternbirta črez naš lepak in zraven še drugega! Tako toraj: pri vходу na britof bi ne smel biti lepak edine krščanske stranke, morala pa bi biti dva lepaka nekrščanske stranke, ki kliče na shod, ki je le proti našemu naperjen. To je predrznost, katero moramo katoliški Slovenci na 13. junija dan kvitirati z glasovnico v roki!

Mati je strmela za vozom, s katerim se je odpeljal Tone, naposled se je vrnila v koč. Na klopi v sobi je skoraj v omedlevici jokala žalostna mati.

Morda se vrne Tone čez leto, morda za dve, za deset let, morda nikoli.

Zvečer je zadonelo Ave Marijo. V hiši je molil eden manj — Tone. Mati in otroci so ga pogrešali. Tone ni slišal več domačega zvona. Bil je daleč od domače koč. Molil je v tujem kraju, v tuji hiši, morda že na razburkanem morju.

In mati je v kočii še bridkeje zaihtela, morda se je zamislila na sina, na morje, na Ameriko.

A stari domači cerkvenik je še mnogo in mnogokrat zvonil pobožnim vaščanom večerni Ave, a Tonetu ga od tedaj ni več.

Morda ga pa bo — — —

Norec.

(Spisala Friderika.)

Ob izviru Savinje navzgor je hitel do Ojstrice in se je plazil visoko gori po hribu.

»Prost sem, prost! Tu me imaš, vzemi me, narava, tu!« je vzkliknil in se udaril na močne prsi.

»Vzemi me, morilka, ki daviš vse, da zopet prenoviš! Saj daviš čim prej, da tem preje prerodiš — — — Ha, ha, kakšna slast, moriti, raniti, da priteče nekaj rdečega, kar se imenuje kri!

Vovbre pri Velikovcu. (Nemškutar-ska banda.) Drugače ne moremo imenovati nasprotnikov. Naš zelo dobro obiskan shod so nemškutarji: Mežnarjev Zepi, baronov Weiß itd. (Kolmančevega Hansija ni bilo, najbrže si je pri skakanju čez plotove noge polomil) s svojo znano surovostjo v enomer motili, da se je vse zgražalo. Ko smo jih pa pozvali, da se naj oglašijo k besedi, so jo pa popihali, najprej nadkuščar Zepi, potem Weiß itd., kakor v sv. pismu farizeji. Pri Spöcku je bil nato Nageletov shod, katerega se je udeležilo skupaj kakih 20 volilcev (drugi niso bili volilci). Mirno smo mi poslušali Nageletov zaspan govor. Ko smo se pa oglašili k besedi in povedali resnico, so pa zopet Zepi, Weiß in Nagele sam pokazali svojo oberkulturo. Dosedaj smo imeli še malo rešpekta do Nageleta, ali odslej naprej pa niti za pičico več. Če bo treba, bomo pri ožjih volitvah raje volili socialnega demokrata, kakor pa pristaša nemškutarske bande!

Še Nagele se pri volitvah štuli za Slovence. Gott verläßt keinen Deutschen nicht, wenn er nur windisch kann. Tako misli sedaj velikovski kandidat Sternbirt. Zato je dal napraviti dvojezične nemškoslenske lepake, katere sedaj mažejo po zidih, drevju in plotovih, da bi ž njimi ulovili Slovence. Aha! sedaj ko ti teče voda v grlo, sedaj pa je dobra slovenščina! Sedaj se delaš Slovence prijatelja, da bi jih pridobil. Pa ne boš Jaka ali Joža! Slovenci že vemo, kaki prijatelji Slovencev so nemški Velikovčani z Nageletom in Šumijem vred. Kolikrat so hoteli uničiti slovensko gostilno v Velikovcu, samo zato ker je slovenska. Zdaj pa sami znate lepo slovensko. Kandidat Šumi je ravno tak. Na tej strani Drave v velikovškem okraju pri podružničnih zborovanih kmetijske družbe noče govoriti slovensko, sedaj ob volitvah pa prav dobro zna in rad govori, če ga le hoče poslušati kdo. Kaj ne Črezdravci? — In šele Nagele! Sedaj hoče ta biti Slovenec. Na shodu v Šmarjeti je rekel: »Ich bin ja auch ein geborener Slowene«. Glejte, Nemci ne pridejo iz bindišerjev ven, ko niso hoteli Šumija, ker je nemškutar, so pa dobili drugega, ki je ravno tak, kakor sam pravi. Kajti rojen Slovenec, pozneje pa Nemeč, to je nemškutar. Ja volitve, kaj vse prinesejo na dan! Ali Slovenci vas že poznamo. G. Nagele, če ste tak prijatelj Slovencev, zakaj pa niste nagovorili svoje prijatelje v velikovškem okrajnem šolskem svetu, da bi smeli 6- do 9letni otroci prvega razreda šole na Želinjah pred šolo in po šoli moliti očenaš slovensko. Pa ste bili zoper to. To je sovražstvo, pa ne ljubezen do slovenskega ljudstva. In na shodu v Šmarjeti! Komaj se je oglašil dr. Jesenko slovensko, že so se zadržali vaši pristaši učitelji in nekateri drugi: »Nicht slowenisch! Nicht slowenisch!

Vleče me, nekaj je v moji duši, nekaj neznanega, ki želi kaj uničiti; nekaj je v mojih rokah, da se tako tresajo. Življenja hočem, kipenja! Ustvariti ali uničiti!

In dalje se je plazil in zagledal encijan, tako velik in lep! Steze ni bilo do njega. Poizkusil je norec po prvi, po drugi strani, dokler je šlo. Trnjev grm mu je ranil roko in izpod raskave kože se je pojavila rdeča kaplja, katero je slastno posrkal. In dalje so blodile njegove oči in iskale encijan.

Uničiti! Ali ne zatre življenja, ako uniči encijan? Da, z veseljem ga hoče razdejati! Škoda, da nima krvi!

Z radostjo je segel norec po encijanu. Toda za hip je obstal.

»Še enkrat naj te pogledam, predno te odtržem naročju tvoje matere, zemlje. Moja sestra si, tebi je zemlja mati in meni!«

In pogledal jo je s polnim pogledom in tudi ona ga je gledala.

»Pusti me, kaj sem ti storila?«

Že je stegnil roko, ko je začul človeški glas in je obstal. Preko jarka je stopil na drugo stran in nudil se mu je krasen pogled. Norec se je skrtil za veliko skalo in poslušal. Mišice na licih so se mu poznale, ko je šklepetal z zobmi in sapo pridržaval.

Okoli gore je peljala pot. Lepa je bila in široka in rdečkasta od ilovice. Na eni strani se je nadaljeval gorski hrbet, na drugi pa je zijal prepad. Krasno se je videlo v Logarjevo dolino. Drzen potoček je prese-

Aha! zdaj se poje pa druga viža. Prej: Diese verfl... krainer Sprache... naj jo vrag vzame in ž njo vred vse Kranjce in Slovence! Zdaj pa: Mili slovenski jezik, prosim za nas! Ljuba slovenščina, reši nas! Preljubi, prezvati Slovenec, usmili se nas! Mi bomo pa rekli: Ljubi gospod Nagele, ti v uho pišiš nas!

Volilni shod v Železni Kapli in Dobrlivasi. V nedeljo, 11. junija, se je vršil volilni shod slovenske stranke pri Bošteju v Železni Kapli in pri Čičmanu v Dobrlivasi. Oba shoda sta bila zelo dobro obiskana in živahna. V Železni Kapli je potekel shod nemoteno, v Dobrlivasi pa je par plačanih pijancev skušalo shod motiti, pa se jim ni posrečilo. Na splošno veselost jih je pozval gospod kaplan Ulbing, da povejo svoje želje, če jih imajo, pa bili so tihi kakor miš. So pač duševni revčki! Na obeh shodih sta med velikim navdušenjem in napeto pozornostjo govorila g. kandidat Grafenauer in g. Smodej.

Dnevne novice in dopisi.

Na naslov c. kr. kulturnega sveta za Koroško. V št. 11 »Gospodarskih poročil« z dne 1. junija 1911 je uvrščen nesramen napad na gospoda poslanca Franca Grafenauerja z očitnim namenom mu ravno tik pred volitvijo še škodovati in omajati zupanje ljudstva. Očita se mu namreč, da je govoril na svojih shodih, da izda c. kr. kmetijska družba na leto za izboljšanje hlevov samo 2000 K, da pa še od teh Slovence ne dobijo nič, za komisijo pa, ki pregleduje hleve, znašajo pa stroški 12.000 K na leto. Kakor se je vsak bralec »Mira« že lahko prepričal iz »Poslanega« od gospoda Grafenauerja v št. 28., je ta trditev popolna laž in nesramno zavijanje, ker gospod Grafenauer ni govoril o kmetijski družbi, ampak koliko da dežela podpore. In kar je govoril, je tudi dokazal. Odveč bi bilo še o tem govoriti. — Ali nekaj drugega moramo Slovenci odločno zavriniti, in to je, da se list kmetijske družbe na ta način vtika v naše politične razmere in na tak nesramen način hoče izpodkopati ugled našega poslanca. Sicer pravi v začetku dotičnega članka, da je to trditev ali »pravljico« Grafenauerjevo povzel iz časniških poročil, proti koncu članka pa naravnost trdi, da je gosp. poslanec tako rekel. Pravi namreč: »...aber eine Benachteiligung wird darin außer H. Landtagsabgeordneten Grafenauer niemand erblicken«. Torej tukaj se o gospodu Grafenauerju naravnost laže. Kaj pa nas Slovence briga, če je poročevalec kmetijske družbe tisto trditev povzel iz časnikov? Iz pametno urejevanih slovenskih gotovo ne; če je pa to našel v lažnjivi nemško-luterski »Bauernzeitung« ali v katerem drugem enakem listu, zakaj pa jih bere in se zanese na njih res-

kaval pot. Bistro so skakljali valčki, tako mladi in nedolžni in so se opotekali, ko so hiteli od kamenčka do kamenčka. V stotarih barvah se je zrcalilo solnce v kapljicah, ki so skakale čez mah.

Počasi in upognjeno je stopal siv mož, ki se je naslanjal na palico. Na hrbtu je imel oprtnjak. Bil je visoke postave in lepega, finega obraza. Srebrne lase je pokrivala okrogla čepica. Izpod sivkasto zelene vrhnje halje se je videla rdečkasta suknja in noge so bile obute v škornje.

V norčevi duši je kipelo.

»Kaj, ko bi ga? Star je, dovolj je doživel! Samo vrat mu stisnem!«

»Pa počivajva malo, Nana!« je dejal starec mali deklici, ki je prišla ž njim. Bila je goloroka in bosonoga in krilo ji je segalo malo čez kolena. Na ramah je bila narahlo ovita rumena ruta in v predpasniku je bila butara drv.

Starec je sedel, Nana pa je stala poleg njega. On je zamišljeno gledal v tla, ona pa je obrnila krasno glavico proti Savinji in zrla v solnce, ki je zahajalo. In vse je žarelo v objemu poslavljajočega se solnca, pot, starec in Nanini zlati kodri.

»Tam zadaj je Rinka!« je dejala ona. Ko pa je opazila starčevo zamišljenost, se ni upala ziniti besede, da bi ga ne motila.

Norec je vzdihnil, usta so se mu penila in prsi so se mu valovile; truden je bil in vendar ni mogel mirovati.

nicoljubnost? In spravili so to laž še celo v borno slovensko prilogo, ko morajo marsikaj dobrega v njej izpustiti zaradi premajhnega prostora. Ali je kmetijska družba in njen list »Landw. Mitteilungs« in slov. priloga zato tu, in ali jih Slovenci zato plačujemo, da nam na tak podoben način blati našega poslanca in kandidata katerega ljudstvo ljubi in mu popolnoma zaupa? Slovenski udji podružnice c. kr. kulturnega sveta si tako nesramnost od strani te družbe odločno prepovemo in bomo o tem postopanju našega agrarnega (?) zavoda nasproti našemu agrarnemu poslancu naše ljudstvo temeljito poučili.

Član podružnice c. kr. kult. sveta. **Libuče.** Zahtevamo od g. Kolenc pekarskega mojstra v Pliberku, da zapove svojemu vajencu, prodajati po Libučah samo zemlje, ne pa g. Šumija, sicer se mu zgodi, da ga bomo pognali s Šumijem vred!

Romarski vlak na Sveto goro. Slovenska kršč. soc. zveza priredi dne 1. julija romarski vlak na Sveto goro pri Gorici s sledečim sporedom: Vlak se odpelje iz Celovca v soboto dne 1. julija ob 11. uri 20 minut in pride v Gorico ob 3. uri 24 minut. Potem gremo skupno iz Gorice peš na Sveto goro. Drugi dan 2. julija se vrnemo v Gorico ter se odpeljemo iz Gorice ob 2. uri 50 minut ter pridemo v Celovec ob 7. uri 9 minut na večer. Tega romanja se morejo udeležiti ženske in moški. Cena je za vsako osebo 12 K (za vožnjo, za večerjo na Sveti gori, za prenočišče, za zajuterk in za kosilo). Brez prenočišča in hrane se karte ne dajejo. Udeleženci se naj zglasijo pri č. duhovščini in naj vplačujejo vsak po 12 K. Do 20. junija je še čas prijaviti se. — Na vprašanje glede posebnega vlaka na Sveto goro sledeča naznanila. Vlak gre iz Celovca! Na nobeni drugi postaji se ne more vstopiti. Cena je za vse enaka in brez hrane ne dobi nikdo karte. Tisti, ki pridejo iz Podjune, morajo si vlak do Celovca plačati. Vlak vozi iz Celovca preko Področčice na Jesenice ter se sploh samo na Jesenicah ustavi. Do 20. junija se mora število udeležencev priglasiti pri Zvezi. Obenem opozori Zveza, da naj se denar vpošlje prej ko mogoče po doposlaniških. Zveza bo poslala vsem, ki so vplačali, pravočasno potrdilo, ki ga bodo potem dne 1. julija pri vlaku v Celovcu pokazali.

Ponikva pri Pliberku. (Oj blažen nemška kultura!) Tako si je mislil binkoštni ponedeljek na volilnem shodu gospoda Grafenauerja vsak pošten človek, videč podivjane fajerberkarje. Hoteč z živinjskim tuljenjem razbiti shod in ostrašiti, niso dosegli drugega, kakor da so se sami tako pošteno blamirali, da se jih vsi sorodniki in sovaščani sramujejo, a okolica se jim celo posmehuje. Vendar se je našel nekdo, ki jih je za ta junaški čin pohvalil. Vemo li

»Star je in ne bo mogel teči za menoj. Nihče ne bo vedel. Prerežem ji vrat in videl bom — — —« in stisnil si je usta, zakaj mirnejši je bil za hip.

»Saj je mlada in dobro storim, če jo umorim, ne bo videla sveta,« je zopet dejal. Potem pa je poslušal.

Nana je gledala in se ni nagledala. Videla je ono zlato oblo, ki se je skrivala za gorami.

»Kam gre, kaj je tam zadaj?« bi rada vprašala starca, a ni se upala.

»Kaj je tam?« je izustila nehote. »Kaj je tam?«

Starec se je vzdramil.

»Kje?«

»Tam, kjer solnce pada — — —«

»Tam? Oj, Nana, tam je svet tako velik in širok, vse polno ljudi je tam, dobrih in hudobnih.«

»Zakaj hudobnih?«

»Ker ne znajo živeti, ker ne razumejo. Če bi umeli, bi se ljubili, bi se ne sovražili.«

Začudeno je gledala Nana zdaj njega zdaj tjakaj.

Pa je spregovoril s tihim glasom.

»Nikar jim ne verjemi, če ti rečejo: Otrokom ni treba krsta, zakaj sami si bodo volili vero, ko dorastejo. — Zakaj kakor je treba mlado drevo uravnati, da ne raste krivo, tako je treba otrokom vcepiti njih vero, da ne verujejo krive.«

Pijte samo „Tolstovrško slatino“

ki je edino slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislavoda. Naroča se: Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško. Od vsakega zaboja plača podjetje 20 v. v društvene narodne namene, kamor naročnik določi.

zanesljivega vira, da je bil to plem. Metnitz iz Pliberka, kateri jim je za to obljubil poslati tri sodčke pive, s katerim si bodo omenjeni fajerberkarji v gostilni pri Radarju gasili slamo, ki gori v njih fajerberkarških glavah. Ker pa vsi ljudje pl. gosp. Metnitzu vendar nočejo kar tako na vrvici služiti, da bi jih lahko kar pocukal, kadar bi hotel, zato je zapretel g. Jurcu, vozniku v Pliberku, bojkot, češ, da bode zletel kakor je prišel, ker je bil omenjeni voznik toliko predrzen, da si je upal zoper plemenitega gospoda voljo peljati g. Grafenauerja. Upamo, da bodo drugi Pliberčani bolj pametni. Gospod Šumi, tako nizkotno se dela med našimi somišljeniki; lahko ste ponosni na nje!

Nepobitna resnica je in ostane. da je najboljša Kolinska kavina primes v korist obmejnemu Slovincem, ker je najizdatnejša, daje kavi izboren okus, lepo barvo in prijeten vonj. Zato se je v kratkem času slovenskim gospodinjam tako zelo priljubila, da ne marajo kupovati nobene druge.

Medgorje. (Poroka — ogenj.) Dne 29. majnika t. l. sta bila v Podgradu poročena Jožef Goričnik, p. d. Polider v Kozasmojah in Ana Veračnik, p. d. Žmavcerjeva na Rutah. Nevesta je bila članica naše Marijine družbe, kateri želimo v novem stanu obilo sreče. — V petek dne 2. t. m. ob pol 3. uri popoldne je začela nenadoma goreti v Habru pri Haberniku na vrtu, zraven skednja visoka kopica slame. Šele ob pol 4. uri se je posrečilo domačim ljudem, gasilcem, ki jih je vabil zvon farne cerkve, zadušiti ogenj. Lahko bi se bil vnel skedenj, ko bi ne bilo pomoči. Kako je ogenj nastal, tega nihče ne ve prav; verjetno je, da so zažgali kaki še brezpametni otroci. Tudi požarna bramba je prišla z brizgalnico, a kmalu je bila brez vode.

Sv. Višarje. Tako lepega vremena že dolgo let niso imeli na Sv. Višarjah, kakor letos. Navadno je bilo še veliko snega v tem času, letos pa so pota popolnoma suha. Tudi na bližnje gore se že lahko gre. Pri »Beraškem križu« (1890 m) in na »Lovcu« (2079) so že bili izletniki. Dasi je tako lepo na Sv. Višarjah, vendar bi se kmalu zgodilo nekaj skoraj nemogočega. Ni namreč dosti manjkalo, da ni neki romar utonil. Tukaj je namreč več jam, v katerih je sedaj sneg in voda. Ta romar je šel na sneg, ki se mu je zmaknil, da se je lahko malo skopal. Ko bi ne bilo takoj pomoči, bi po mnenju vseh imeli na Sv. Višarjah utopljenca.

Grabštanj. Mesečno zborovanje našega izobraževalnega društva, vršeče se dne 4. t. m., je zopet prav dobro uspelo. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba velika. Nihče izmed udeležencev se ni kesal, da je

Nana ga je gledala s široko odprtimi očmi, zakaj ni ga razumela.

»Bojim se . . .«

»Kaj se bojite?« in še bolj se je začudila.

»Ko sem prišel jaz v samostan, se ni vedelo tu in v celi okolici ne o tistih Nemcih. A sedaj, ko so ti napravili šolo tam v Velikovcu onstran Krke, bojim se . . .«

»Zakaj se bojite?«

»Ker bodo gore plakale in potoki se bodo solzili. Takrat bode vse predrugačeno po teh krajih in bolje bi bilo, da bi se ta pot zasula, predno jo prestopi lačni tujec kot naseljenec. Hribi bodo plakali. Mar ne vidiš, kako se solzé že sedaj? Slutijo!«

V istem trenutku je prisopel norec. Na licih so se mu gibale mišice in strast je bila zapisana v njegovih očeh. Z ostro britvijo je šel nad Nano, ki ga ni opazila in ni videla, ko je šel proti prepadu nedaleč od nje.

»Slutijo!« je viknila Nana, ko je omahnil norec v brezno.

Starec se je zdrznil in se ozrl na prepad, potem pa na Nano.

Iz brezna se je čulo počasi daljno ječanje kakor vabljiv klic podzemskih bitij. Nad starcem, samostanskim slugo, se je dvignila jata golobov. Potem je bilo vse tiho.

šel od doma, ker vsi so z največjim navdušenjem poslušali govornika iz Celovca, ki nam je v eno uro trajajočem govoru vnovič vzbudil ljubezen do vrlega slovenskega kmeta. Kmet je pravzaprav prvi mesar na svetu in prvi pek, prvi krojač in prvi čevljar; kot prvi mlekarar živi in redi vsa, tudi največja mesta. Kljub svojim nadaljnim vrlinam, da je že od narave štedljiv in veren, vendar danes propada. Skrajni čas je, da se vlada enkrat začne izdatno potegovati za izboljšanje kmetijskega stanu. Z veseljem pozdravljamo starostno zavarovanje poslov, kateremu bi naj sledila tudi preosnovitev naših ljudskih šol na kmetih. Naj ima kmet od velikanskih vsot, ki jih na Koroškem izdaja za šole, tudi nekaj koristi za svoj poklic. Vrlim pevcem presrečna hvala za krasno zabavo!

Iz okolice Marija na Zili. Pri nas imamo prav vnetega, pa ne posebno prebrisanega poročevalca nemškonalnih listov. Kadarkoli se mu nudi najmanjša priložnost, sramoti po nasprotnih časniških cunjah poštene Slovence. Tako je pred dvema letoma za časa deželnozbornskih volitev pripovedoval, kako slabo da vzgojujejo svoje otroke »ta črni«, ker se je na cvetno nedeljo neki 15letni fant zunaj cerkve nasproti drugemu nekoliko surovo obnašal. Če bi pošteni Slovenci tudi tako delali, potem bi ne bilo skoro številke »Mira«, v kateri ne bi mogli poročati o pokvarjeni mladini nemškonalnih starišev. — Drug dopis je zagledal beli dan po občinskih volitvah. V tistem dopisu se jezi na agitacijo od slovenskonarodne strani. Mi pa rečemo, da bi ne bila prav nobena škoda, če bi sedel v občinskem odboru tudi eden slovenskomisleč mož, zlasti zdaj, ko imamo tako ogromne fortschrittlich občinske stroške. V tretjem dopisu pa se isti dopisnik, možicelj srednje velikosti in malih brkic, huduje nad skrivnostnimi sestanki mož naše stranke; to pove, česa se nasprotniki bojijo. Napada tudi našega vzornega in vobče spoštovanega gospoda župnika in vsega spoštovanja vrednega in vestnega cerkovnika. S tem se je dopisnik sam obsodil. Kdor hvali neznajne nemškutarje in napada značajne može, je sam neznačajnej! Dopisunu bi svetovali, da raje posveti v nemškutarstvo gnjlobo, n. pr. kako se je plesalo pred dvema letoma ne daleč od županove hiše na praznik presv. Rešnjega Telesa. Na tak praznik so celo na c. kr. dvoru prepovedani plesi in bali. Bolj umestno bi tudi bilo, da bi poučil občinskega slugo, kako se ima obnašati nasproti davkoplačevalcem, in premišljeval, kako bi se dali popraviti občinske poti proti Štebnu in Blačam. Človek na teh potih še življenja ni varen, zlasti pozimi, ko je vse v ledu. Kaj ne, gospod Baumgartner s tovariši? Take poti popravljati bi bilo vsekako bolj potrebno, kakor pa širiti sramotno nemškutarstvo. Zapomnite si to!

Društveno gibanje.

Slavnost naših akademikov v Gradcu. Vabilo na ustanovni občni zbor hrv. katoliškega akademičnega društva »Preporod« in na komers v proslavo desetletnice slovenskega katoliškega akademično-tehniškega društva »Zarje« v Gradcu dne 15. rožnika leta 1911. — Spored: Dopoldne: Ob 8. uri sv. maša. Ob 10. uri ustanovni občni zbor hrv. katoliškega akademičnega društva »Preporod«: a) poročilo predsednika pripravljavnega odbora; b) čitanje društvenih pravil; c) sprejem članov; d) volitev odbora; e) pozdrav. Popoldne: Ob 1. uri skupni obed. Ob 3. uri skupni izlet. Zvečer: Ob 8. uri slavnostni komers v proslavo desetletnice slovenskega akademično-tehniškega društva »Zarje«. Prostor: »Zum grünen Anger«, Leonhardstraße 3.

Cerkvene vesti.

Medgorje. (Cerkvena slavnost.) Res, to je bil dan, ki ga je Bog naredil! Tako je lahko rekel vsak, ki je bil na binkošti navzoč pri izvanredni cerkveni slavnosti: Farna cerkev sv. Jerneja je dobila imeniten

kinč. Postranski Marijin oltar je letos star 200 let in je imel še majhno starodavno podobo z Božjim Detetom v naročju. Letos, kot v spomin 200letnice, smo dobili po prizadevanju č. g. župnika in darežljivosti faranov nov oltarni kip Marijinega Srca in obenem še Gospodovo Srce, ki je postavljeno na konzoli zraven istega oltarja. Podobi je izdelal domači umetnik g. Goleš v Pliberku in je res mojstersko delo, ki vsakega gane, ki ju pogleda. To sta kipa, kakršnih naša cerkev, ki stoji že 400 let, še ni videla. — Mi imamo umetnike v domovini in nam ni treba pošiljati denarja v tujino! Gospodu Golešu izrekamo najprisrčnejšo zahvalo za njegovo veliko delo ter ga vsem cerkvenim predstojništvom najtoplejše priporočamo. Cene kipov so primeroma delu jako zmerne: kip Marijinega Srca stane 120 K, Jezusovo Srce 170 K in podstavek 20 K. Podobi ste bili prineseni iz župnišča v cerkev. Ginljivo je bilo gledati slovesno procesijo, ki se je pomikala med molitvijo sv. rožnega venca in zvonjenjem z družbeno in še dvema zastavama v cerkev. Štirje mladeniči so nesli kip Jezusovega Srca in štiri dekleta iz Marijine družbe z venci pa so nesle Marijin kip. Slovesno pridigo ob petletnici naše Marijine družbe so imeli velečastiti g. dr. Martin Ehrlich, papežev hišni prelat, vitez cesarskega reda in profesor bogoslovja v Celovcu. Globoke misli gospoda govornika, ki so bili osem in pol leta v Jeruzalemu, so se nanašale na Marijina svetišča v Sveti deželi. Isti gospod so nato blagoslovili oba kipa, sprejeli štiri nove družnice v Marijino družbo in na koncu peli lavretanske litnije. Po dokončani slavnosti se je Marijina družba z zastavo podala v župnišče, kjer so nam gospod govornik v prijaznem pogovoru dali še marsikak lep nauk ter nas spodbujali k neustrašenosti. Prisrčna hvala gospodu prelatu, kakor tudi vsem, ki so kaj pripomogli k lepi cerkveni slavnosti. Bog plačaj tudi vsem dobrotnikom!

Raznoterosti.

Kolera v Gradcu. Pri strežnici gospe Lebinger, usmiljeni sestri Frančiški Lenavšek, so našli bacile kolere. Osebe, s katerimi je gospa Lebinger občevala, so z ozirom na to zopet izolirali v izolacijski bolnici.

Potres na Španskem. Iz Madrida poročajo, da se je v soboto podrl vsled potresa kapucinski samostan. Človeških žrtev ni. Pri Benui v Andaluziji je ubilo več poljskih delavcev, ko se je podrl nek skedenj. Potres so čutili v mnogih krajih Španske.

Stavkujoči volilni agitatorji. Vesel dogodek poročajo iz volilnega okraja Praga—Staro mesto. Agitatorji dosedanjega poslanca dr. Baxe so vsled nezadostnega honoriranja začeli stavkati ter so sedaj prestopili v tabor dr. Baxovega nasprotnega kandidata, voditelja obrtne stranke de Martinija. Tem ljudem je pa res veliko za »stvar«.

Bela vrana. Nemški Schulverein je hotel v mestu Oberglogau v Pruski Šleziji prirediti predavanje o avstrijskem nemštvu. Župan je odgovoril: »V odgovor na Vaše cenjeno vprašanje uljudno sporočam, da Oberglogau z ozirom na svoje deloma — če tudi v majhni meri — domače slovansko prebivalstvo ni nikak primeren prostor za šulfereinsko propagando.« V Avstriji med Nemci nimamo takih županov in najbrže je tudi v Nemčiji ta edini.

Kronanje angleškega kralja. Vse ulice in trgi v Londonu že kažejo svečano lice. Na stotine odrov za radovedne gledalce so že postavili, ker sodijo, da bo gledalo slavnostni izprevod kralja nad pol milijona ljudi. Za red bo skrbelo oba dneva kronskih slavnosti 60.000 policistov in vojakov. Prvi, historični izprevod bo dne 22. t. m. Zanimivo bo zlasti za zgodovinarja, ki se peča s srednjim vekom. Izprevod se bo pomikal iz Buckingham-palače do westminstrske opatijske, kjer bo kronan kralj. Poseben odbor mora skrbeti, da se bodo vse ceremonije ob kronanju izvršile tako, kakor je to običajno na Angleškem.

Zahtevajte in kupujte pri
vseh trgovcih slovenske

Ciril in Metodove vžigalice

ki so priznane
:: najboljše ::

Glavna zaloga pri tvrdki **IVAN PERDAN v LJUBLJANI**

Tržne cene v Celovcu

po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litr. (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	20	—	20	5	11	58
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	20	—	21	45	10	24
Oves	20	54	22	50	7	44
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	28	57	18	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	8	44	3	80
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	4	—	6	80	—	—
„ kisló	3	—	5	—	—	—
Slama	3	—	4	—	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20	—	—
Sur. maslo (putar), 1 „	2	80	3	60	—	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	20	2	40	—	—
„ sur. 1 „	2	—	2	10	—	—
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	30	—	—
Jajca, 1 par	—	12	—	14	—	—
Piščeta, 1 „	2	80	3	40	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	40	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	60	2	80	—	—

Živina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	344	486	—	—	10	6	—
Junci	370	—	—	—	1	1	—
Krave	286	580	76	80	56	22	—
Telice	342	—	—	—	2	1	—
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	24	64	—	—	412	244	—
Ovce	—	—	—	—	—	—	—

Loterijske številke.

Praga, 7. junija:	60	41	2	3	86
Dunaj, 10. junija:	89	14	74	88	61
Gradec, 10. junija:	17	78	51	73	62

Stanovanje za letovišcarje pri-
pravno, obstoječe
iz dveh sob in kuhinje, blizu železniške po-
staje, se odda. **Filip Lajčaher**, pd. Podlipnik,
Govč, pošta Vetrinj pri Celovcu.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu
je nanovo izšla knjiga:
Razlaganje cerkvenega leta
(slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc.

Mehko vez. K 4.—, za družnike K 3.—, po pošti
40 vinarjev več. — Trdo vez. K 5.40, za druž-
nike K 4.—, po pošti 40 vinarjev več.

1000
družin se oblači
s tkalnimi izdelki
iz SPY-ja!

**Pošiljatev za poskušnjo po po-
uzetju:**

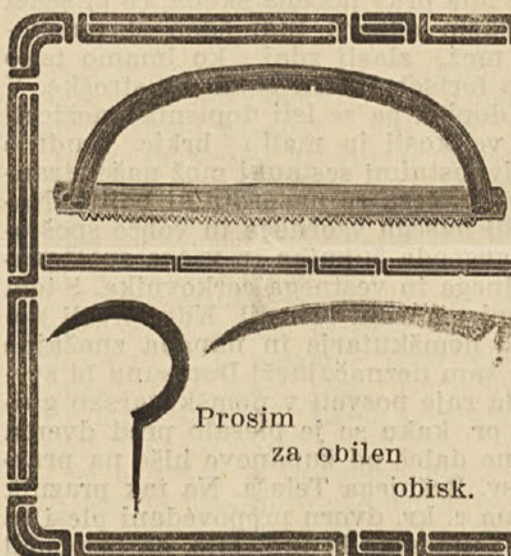
23 metrov zihankanafasa »Rekordia«,
rdeče ali modro prižastega, K 10.60.
23 metrov belega platna za srajce
»Iris« samo K 11.—.

Vzorci brokata, damasta, oksforda in
apartnega modnega blaga razpošilja
radevolje zastoj

Starek & Machaně

Spy št. 59, Češko.

Kdor pospešuje „Mir“, dela za narod!

J. B. HAFNER

trgovec z železnino

„Pri zlati kosi“ v Celovcu

Paradeisergasse št. 3, zraven gostilne „Tiger“

priporoča veliko zalogo vsakovrstne železnine,
hišno in kuhinjsko orodje, sloveče Bistriške
kose, srpe, osla (kamena), motike, žage, pile,
trpežno pozlačene nagrobne križe itd. Vse po
najnižjih cenah.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi
zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne
jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi
za konje.

Za zabavo služi **kegljišče**, pozimi
zakurjeno.

Poleti sedi na **senčnatem vrtu**.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno sloven-
sko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Lastnik: **IVAN MILLONIG**.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači
omnibus.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 5,000.000.

Rezervni fond čez K 600.000.

Denarne vloge
obrestujemo po **4 1/2 0/0** od dne vloge
do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček.
300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za
komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji
na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vpla-
čevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.